

דו־משמעות תחבירית

משפט דר־משמעי הוא משפט שאפשר להבין אותו בשתי דרכים שונות, כלומר משפט שיש לו שתי משמעויות. לכל אחת משתי המשמעויות יש ניתוח תחבירי שונה!

לדוגמה:

המלך הפך את הקערה על פיה.

הסבר
המלך שינה את סדר העניינים (בדרך כלל לטובתו). זוהי משמעות מטפורית (ניב).

המלך הפך את הקערה על פיה, למשל כאשר הייתה הקערה מונחת על הרצפה והוא בטעות בעט בה והפך אותה על צידה השני. זוהי משמעות מילולית.

נושא נשוא מורחב
א. המלך הפך את הקערה על פיה.

נושא נשוא מושא תיאור
ב. המלך הפך את הקערה על פיה.

תרגיל

לפניכם חמישה משפטים דר־משמעיים.

1. יצא המרצע מן השק.
2. רבקה פשטה את הרגל.
3. בשבוע שעבר נסעו הספורטאים מירושלים למגרש הספורט בנתניה.
4. בלילה אני חולם על מזרן נוח ומפנק.
5. לא הייתה כל נחמה לצערם.

העתיקו כל אחד מן המשפטים פעמיים. כתבו לכל משפט שני ניתוחים תחביריים שונים, כך שכל ניתוח תחבירי יבטא משמעות אחרת של אותו המשפט.

מַרְצֵעַ הוא מכשיר העשוי יתד מתכת מחודדת מאוד המחוברת לידית. המרצע משמש בדרך כלל לניקוב חורים בעור או בבדים.